

DET KONGELIGE
KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

19/2983-

28. oktober 2019

Avgjørelse av klager på tillatelse til boring av letebrønn 6611/1-1 Toutatis

Bellona og Natur og Ungdom, Norges Kystfiskarlag og Norges Miljøvernforbund har påklaget Miljødirektoratets vedtak av 16. juli 2019 om tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for boring av letebrønn 6611/1-1 Toutatis. Klima- og miljødepartementet finner etter en samlet vurdering av saken at klagen ikke tas til følge.

1. Bakgrunn

Miljødirektoratet ga DEA Norge AS (DEA) tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven i forbindelse med boring av letebrønn 6611/1-1 Toutatis ved brev av 16. juli 2019. Tillatelsen ble påklaget av Norges Miljøvernforbund ved brev av 17. juli 2019, Bellona og Natur og Ungdom ved felles brev av 5. august 2019 og Norges Kystfiskarlag ved brev av 5. august 2019. Bellona og Natur og Ungdom har bedt om at klagen gis oppsettende virkning etter forvaltningsloven § 42.

Miljødirektoratet oversendte klagen til Klima- og miljødepartementet for avgjørelse ved brev av 13. august 2019, med anbefaling om å opprettholde direktoratets vedtak.

Utdypende merknader fra Norges Miljøvernforbund ble videresendt fra Miljødirektoratet i e-post av 21. august 2019. Videre har DEA på forespørsel fra Miljødirektoratet gitt opplysninger som ble videresendt fra Miljødirektoratet i e-post av 13. september 2019. Bellona oversendte utdypende merknader til klagen i e-post av 24. september 2019 og har presentert denne informasjonen i møte med departementet 25. september 2019. Klima- og

Postadresse
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo
postmottak@kld.dep.no

Kontoradresse
Kongens gate 20
www.kld.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 882

Avdeling
Hav- og
forurensningsavdelingen

Saksbehandler
Marit Solheim
22 24 60 10

miljødepartementet oversendte merknadene fra Bellona til Miljødirektoratet for vurdering ved e-post av 24. september 2019, og Miljødirektoratet ga sin vurdering av disse i brev av 10. oktober 2019.

Da klagen avgjøres før borestart, har ikke departementet vurdert å gi klagen oppsettende virkning, jf. forvaltningsloven § 42.

Letebrønnen Toutatis ligger i området Nordland V i Norskehavet. Korteste avstand til land er 54 km (til Myken, som er en øygruppe i Rødøy kommune i Nordland). Brønnen ligger ca. 7,5 km nord for Trænarevet og ca. 83 km fra Røst. Brønnen er planlagt boret med den halvt nedsenkbare boreriggen West Hercules. Dersom DEA finner olje i hovedbrønnen, men dette er mindre enn forventet og ikke økonomisk drivverdig, planlegger DEA å bore et sidesteg.

Siste opplysninger fra DEA tilsier at boring tidligst vil starte i slutten av oktober 2019. Varigheten er anslått til 30 døgn ved tørr brønn og 55 døgn ved boring av sidesteg.

DEA har gjennom Miljødirektoratets vedtak fått tillatelse til utslipp til sjø og luft, jf. forurensningsloven § 11 jf. § 16. Det er videre stilt krav til beredskap mot akutt forurensning som går utover operatørens opprinnelige forslag til løsning, jf. forurensningsloven § 40, jf. forskrift om utføring av aktiviteter i petroleumsvirksomhet (aktivitetsforskriften) § 73.

Tillatelsen er gyldig i perioden fra 1. september 2019 til 31. januar 2020. Vi gjør i denne forbindelse oppmerksom på en trykkfeil i Miljødirektoratets tillatelse på dette punktet.

2. Innholdet i klagen

2.1. Klagen fra Norges Naturvernforbund

Norges Miljøvernforbund (NMF) klager i brev av 17. juli 2019 på Miljødirektoratets vedtak. NMF mener primært at tillatelsen må trekkes tilbake. Klager peker på at sårbarheten i området er stor med tanke på fugl, koraller og fisk, og at dette er forhold Miljødirektoratet selv har påpekt da de tidligere har frarådet utlysning av blokken. Videre vises det til at NMF på generelt grunnlag er imot nye boringer på norsk sokkel. Subsidiært mener klager at Miljødirektoratet må etterspørre ytterligere dokumentasjon på skadevirkningen av utslipp, at kravene til responstid og kapasitet på beredskap mot akutt forurensning må økes med 100 %, og at all borekaks må bringes til land.

2.2. Klagen fra Bellona og Natur og Ungdom

Bellona og Natur og Ungdom har påklaget vedtaket i felles brev av 5. august 2019. Klagerne mener tillatelsen er i strid med overordnede mål som er nedfelt forvaltningsplanen for Norskehavet (Mld. St. 35 2016-2017), Miljødirektoratets egne tilrådninger i forbindelse med utlysning av området og Stortingets vedtak i forbindelse med Innst. 455 S (2016-2017). Videre mener klagerne at DEAs søknad er mangelfull, og at det derfor er behov for ytterligere analyse før en avgjørelse kan tas.

Bellona og Natur og Ungdom peker på at det omsøkte området er Norges viktigste gyte- og oppvekstområde for en rekke fiskeslag, har store populasjoner av sjøfugl og viktige dypvannskoraller. Det stilles spesielt spørsmål ved at det er gitt tillatelse til utslipp av borekaks, og anføres at bruk av "beste tilgjengelige teknologi" (BAT) i dette tilfellet ville innebære at all borekaks samles opp og deponeres på land. Klagerne anfører også at det ikke må åpnes for bruk av dispergeringsmidler og viser til erfaringer fra "Deepwater Horizon" ulykken. Videre mener klagerne at risikoen for systemsvikt ved hjelp av dynamisk posisjonering (DP) uten ankring av rigg er undervurdert.

Klagerne ber også om at klagen gis oppsettende virkning slik at vedtaket ikke kan iverksettes før klagen er endelig avgjort, jf. forvaltningslovens § 42. Da klagen er avgjort før borestart, har departementet som nevnt innledningsvis ikke sett behov for å vurdere dette nærmere.

2.3. Klagen fra Norges Kystfiskarlag

Norges Kystfiskarlag klager i brev av 5. august 2019 på Miljødirektoratets vedtak. Norges Kystfiskarlag ber om at tillatelsen trekkes tilbake i påvente av ny, helhetlig behandling hvor det sannsynliggjøres hvilken ny kunnskap som tilsier at det er forsvarlig med oljevirkosomhet i dette området. Det vises til at Stortinget har vedtatt at norske havområder skal forvaltes med en helhetlig og økosystembasert tilnærming. Norges Kystfiskarlag opplever ikke at vedtaket om å gi tillatelse til boring av letebrønn i områder som er av stor viktighet for fiskeriene, og som er miljømessig sårbare, er i overenstemmelse med Stortingets vedtak.

3. Merknader til klagen

DEA har kommentert klagen i e-post av 8. august 2019 og finner ingen nye momenter utover det som allerede fremkommer i søknad, høringsuttalelser og operatørens svar på høringsuttalelser, samt Miljødirektoratets tillatelse med tilhørende krav. Når det gjelder anførsler knyttet til eksempelvis borekaks og ankring av rigg, vises det til at disse allerede er drøftet og miljøbelastning vurdert, og at valgte løsninger er de som gir lavest miljøbelastning.

4. Utdypende merknader mottatt etter klagefristens utløp

Norges Miljøvernforbund ønsker i e-post av 21. august 2019 å presisere at de mener at kravene til beredskap er tuftet på minimumsløsninger og en generisk nedvurdering av miljørisiko. Dette er bakgrunnen for anførsel i klagen knyttet til responstid og kapasitet på beredskap mot akutt forurensning.

Bellona anfører i brev av 24. september 2019 at miljørisikoen ved boring av letebrønnen er uforsvarlig og at det er mangelfull kvalitet på søknaden og miljørisiko- og beredskapsanalysen som ligger til grunn. Bellona viser til at DNV-GL, som har gjennomført analysen, har brukt eldre referanser enn de som er brukt i sammenlignbare saker og anfører at det er benyttet påfallende lave rater både for sjøbunnsutblåsning og overflateutblåsning. Det anføres videre at analysen ikke tar høyde for boring av sidesteg. Bellona er også kritiske til DEAs vurdering av miljørisikoen for korallrev, spesielt når det gjelder mulig effekt av dispergeringsmiddel og olje.

Videre anføres det at saksbehandlingen av søknaden har vært uforsvarlig rask, med korte tidsfrister og klagefrist som utløp i fellesferien.

I brevet tas også opp flere forhold som ikke direkte er knyttet til klagesaken og som derfor ikke vil behandles her. Særlig nevnes at blokken Toutatis ligger i ikke burde vært tildelt gjennom TFO-ordningen (tildeling i forhåndsdefinerte områder), forhold knyttet til operatørens egnethet og mer generelle kommentarer til TFO-ordningen som ligger under Olje- og energidepartementets (OED) og Arbeids- og sosialdepartementets (ASD) ansvarsområde. Brevet fra Bellona er derfor oversendt OED og ASD når det gjelder disse forholdene.

Miljødirektoratet har i brev av 10. oktober 2019 vurdert anførslene fra Bellona. Direktoratet har vurdert at miljørisiko- og beredskapsanalysen for Toutatis ikke er beheftet med vesentlige mangler. Bellona har kommentert Miljødirektoratets vurderinger i brev av 21. oktober 2019. For en nærmere gjennomgang av anførslene vises det for øvrig til brevene fra Bellona og direktoratet, samt departementets vurderinger i pkt. 5 nedenfor.

5. Departementets vurderinger

5.1. Utgangspunktet for vurderingen

Ved vurdering av om det skal gis tillatelse etter forurensningsloven § 11, eventuelt på hvilke vilkår, skal det legges vekt på de forurensningsmessige ulemper ved tiltaket sammenholdt med de fordeler og ulemper som tiltaket for øvrig vil medføre, jf. § 11 femte ledd. Forskrift om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten og på enkelte landanlegg (rammeforskriften) § 11 omhandler prinsipper for risikoreduksjon. I henhold til bestemmelsen, skal skade eller fare for skade på mennesker, miljø eller materielle verdier forhindres eller begrenses i tråd med helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, og utover dette nivået skal risikoen reduseres ytterligere så langt det er teknisk og økonomisk mulig.

Bestemmelsen viser videre til at den ansvarlige skal velge de tekniske, operasjonelle eller organisatoriske løsningene som gir de beste resultater, at føre var-prinsippet skal følges ved usikkerhet om virkninger av løsninger, og at operatøren har en generell substitusjonsplikt når det gjelder faktorer som kan volde skade eller ulempe for miljøet.

I vurderingen av om det skal gis tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven, skal bestemmelsene i naturmangfoldloven §§ 8-10 om krav til vurdering av kunnskapsgrunnlaget, føre var-prinsippet, økosystemtilnærming og samlet belastning trekkes inn i skjønnsutøvingen. I tillegg skal forvaltningsmålene i §§ 4 og 5 trekkes inn i vurderingen. Miljøkonsekvensene av tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til det planlagte tiltaket og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies. Målet i henhold til § 5 er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

5.2. Nærmere om saksbehandlingen

Bellona har anført at saken ikke er forsvarlig behandlet da det har gått kort tid mellom bl.a. søknad og vedtak, samt mellom mottak av klagen og Miljødirektoratets oversendelse til

departementet. Departementet vil i denne forbindelse bemerke at vi vurderer at Miljødirektoratets behandling av saken har vært forsvarlig, i tråd med gjeldende rutiner og gjennomført innenfor normale tidsrammer. Det er gitt muligheter til å komme med innsigelser og svare på disse, både gjennom høringen av søknaden og klagebehandlingen. I forbindelse med behandlingen av søknaden ba direktoratet om ytterligere informasjon og gjennomførte også møter med DEA. Departementet påpeker videre at oppsettende virkning ville vært aktuelt dersom dette var nødvendig for en forsvarlig behandling av klagen i departementet før borestart.

5.3. Rammer for boring

Letebrønnen ligger i blokk 6611/1 området Nordland V i Norskehavet. I St.meld. nr. 35 (2016-2017) Oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet er det satt helhetlige rammer for petroleumsvirksomheten i området. Toutatis ligger i en blokk hvor det er gitt boretidbegrensninger gjennom forvaltningsplanen, og det er ikke tillatt å bore i oljeførende lag i perioden 1. februar til 31. august. Begrensningen er satt ut fra miljøfølsomheten i området i denne perioden og omfatter både hekketid for viktige sjøfuglarter og gytetid for viktige fiskebestander.

Blokken grenser mot det petroleumsfrie området ved Røstbanken og Lofoten og ble innlemmet i TFO (tildeling i forhåndsdefinerte områder) i 2011 i forbindelse med oppdatering av forvaltningsplanen for Barentshavet. Blokken ble først tildelt i TFO 2012, men uten at det ble gjennomført boring. Lisens 986 ble tildelt DEA i TFO 2016 med følgende restriksjon for omsøkt aktivitet "Ingen leteboring i oljeførende lag i gytoperioder og i hekke- og myteperioder (1. februar – 31. august)".

Bellona og Natur og Ungdom anfører i sin klage at Miljødirektoratets vedtak er i strid med Stortingets vedtak ved behandling av Innst. 455 S (2016-2017) angående oppdatering av forvaltningsplanen for Norskehavet (2016-2017). Stortinget ba i denne forbindelse regjeringen om å følge opp arbeidet med en helhetlig nasjonal plan for marine verneområder senest innen 2020. Stortinget ba videre regjeringen sikre de særlige verdifulle områdene (SVO'ene) i Norskehavet frem til status for de marine verneområdene er avklart gjennom en nasjonal marin verneplan. Departementet viser i denne forbindelse til at den aktuelle letebrønnen ikke ligger i en SVO, men understreker at hensynet til bl.a. de særlige miljøverdiene i SVO Havområdene utenfor Lofoten til Tromsøflaket er vurdert under behandlingen av saken.

5.4. Miljøverdier i området

Det er sterke kyststrømmer i området, noe som medfører stor biologisk produksjon og store konsentrasjoner av ressurser fra alle trinn i de marine næringskjedene innenfor et begrenset område. Området utgjør et av de viktigste gyteområdene for norsk arktisk torsk og er også et viktig gyteområde for norsk vårgytende sild. Området er et viktig hekke-, myte- og overvintringsområde for flere sjøfuglarter. På Røst-øyene finnes noen av Norges viktigste fuglefjell med store forekomster av blant annet alkefugl. Det har vært omfattende hekkesvikt samt langvarig bestandsnedgang hos flere sjøfuglarter i området, spesielt pelagisk

tilknyttede arter som lunde. Norsk institutt for naturforskning (NINA) har vurdert lunde på Røst som særlig sårbar, og økt dødelighet vil kunne øke risikoen for at disse bestandene når et kritisk lavt nivå.

DEA har gjennomført en grunnlagsundersøkelse på feltet som ikke har avdekket koraller eller andre sårbare habitater eller arter i en 500 meters radius rundt borelokasjonen. Havbunnsundersøkelser har vist fem forekomster av koraller med en tetthet som kan defineres som korallskog, den nærmeste 950 meter nordvest for planlagt borelokasjon.

Letebrønnen ligger ca. 7,5 km nord for Trænarevet, som er et 443 km² stort korallområde på ca. 250 til 400 meters dybde hvor det er dokumentert store rev med dypvannskorallen *Desmophyllum pertusum* (tidl. *Lophelia pertusa*). Trænarevet har siden 2010 vært beskyttet mot bruk av skadelige bunnredskaper, jf. forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen (utøvelsesforskriften) § 66. Korallrev er produktive områder som er viktig for mange andre organismer og leverer viktige økosystemfunksjoner i naturen. Gyteperioden til øyekorallen (*Desmophyllum*) i Norge er mellom slutten av januar og mars. Larvene spres pelagisk med strømmer og kan overleve i flere måneder før de bunnslår, og det geografiske spredningspotensialet er i denne perioden stort.

5.5. Nærmere om miljørisikoen ved boring

DNV-GL har på vegne av DEA gjennomført en helårlig miljørisiko- og beredskapsanalyse som sammen med annen tilgjengelig kunnskap er lagt til grunn ved vurderingen av miljørisikoen ved boring. Når det gjelder Bellonas anførsel knyttet til "gjennomsnittsalderen" på referansene i analysen, viser departementet til Miljødirektoratets vurdering av at "gjennomsnittsalderen" på referansene som er brukt i denne saken ikke skiller seg nevneverdig fra tilsvarende saker. Det vises for øvrig til at alderen på referansene ikke er avgjørende for kvaliteten på analysen og at de eldre referansene som er inkludert bl.a. inneholder erfaringer fra faktiske hendelser som fortsatt er relevant.

Havforskningsinstituttet (HI) har i samarbeid med Miljødirektoratet utarbeidet rapporten "*Risiko for og beredskap mot akutt forurensning – endringer og utviklingstrekk, Faggrunnlag for revisjon av forvaltningsplanen for Barentshavet og havområdene utenfor Lofoten M-1304/2019*", som gir en oppdatert kunnskapsstatus om ulike arter og artsgruppers sårbarhet for oljeforurensning. Denne rapporten og annen tilgjengelig kunnskap inngår også i kunnskapsgrunnlaget for Miljødirektoratets behandling av saken.

Utblåsningsrater er svært viktige inngangsdata til både miljørisiko- og beredskapsanalyser. Det er i dette tilfellet beregnet lave utslippsrater ved en potensiell utblåsing, noe som bidrar til å begrense miljørisikoen. Vektet utblåsningsrate er beregnet til 516 m³/døgn for overflateutblåsing og 492 m³/døgn for sjøbunnsutblåsing. Bellona har anført at disse utblåsningsratene er påfallende lave. I følge Miljødirektoratet er rateberegningene gjennomført av et anerkjent og kompetent selskap og i henhold til bransjestandard. Petroleumstilsynet og Oljedirektoratet har også vurdert dokumentasjonen knyttet til mulige utblåsningsrater.

Departementet er enig i Miljødirektoratets vurdering av at den innsendte dokumentasjonen kan legges til grunn for den nærmere vurderingen av miljørisikoen ved boring.

Bellona har videre anført at boring av potensielt sidesteg ikke er vurdert i miljørisiko- og beredskapsanalysen. DEA har imidlertid bekreftet at boring av potensielt sidesteg er inkludert i analysen. Tilgjengelige seismiske data viser at det ikke er store variasjoner i reservoarets tykkelse der DEA skal bore, slik at utslippsratene for et potensielt sidesteg vurderes å være tilsvarende lave eller lavere. Miljødirektoratet har på denne bakgrunn lagt til grunn at det potensielle sidesteget kan omfattes av tillatelsen på tilsvarende vilkår som hovedbrønnen. Oljedirektoratet har også vurdert og bekreftet opplysningene som er lagt til grunn. Departementet slutter seg etter dette til Miljødirektoratets vurdering på dette punktet.

For å gjøre oljedriftsberegninger, må det tas utgangspunkt i en referanseolje med kjente fysiske og kjemiske egenskaper og med forvittringsdata. Ved leteboring velges en referanseolje basert på den kunnskapen man har om geologien i brønnen og eventuelle relevante referansebrønner. Bellona har i dette tilfellet stilt spørsmål ved DEAs valg av Drivis som referanseolje.

Som påpekt av Miljødirektoratet vil oljetype ved et mulig funn i en letebrønn alltid være forbundet med usikkerhet, og usikkerheten vil være større i områder med få boringer og funn. For Toutatis har DEA lagt geologi og reservoardyp til grunn ved valg av drivisolje som referanseolje. Drivisoljen har forholdsvis kort levetid på sjøen. På grunn av usikkerheten ved valg av referanseolje, valgte DEA også å få utført en sensitivitetsstudie med risikoberegninger på tre ulike oljetyper. De to andre oljetyper som ble modellert var Skarv råolje og Norne råolje, som begge er tyngre enn Drivisolje. Ifølge DNV-GL, viste resultatene fra sensitivitetsstudiet at alle tre oljer gir sammenliknbare resultater. Miljødirektoratet mener derfor at det ikke er grunnlag for å overprøve vurderingene i miljørisiko- og beredskapsanalysen på dette punktet, en vurdering departementet slutter seg til.

Influensområdet for en mulig oljeutblåsning er på denne bakgrunn vurdert å strekke seg fra nord i Helgeland til Senja. Det er generelt lav sannsynlighet for at et oljeutslipp vil kunne nå kysten. Sannsynligheten er noe høyere (10-20 %) for at olje kan ankomme de ytterste øyene på Røst og Helgelandskysten/Træna. Korteste drivtid til land er beregnet til 6,1 døgn.

Ved en eventuell utblåsning fra Toutatis, vil alke, krykkje og lunde på åpent hav være de sjøfuglene som vil bli mest berørt på bestandsnivå. Skadepotensialet er lavest i høst- og vintersesongen da hekkesesongen er avsluttet, og sjøfugl som har hekket i de store koloniene vil ha lagt ut på trekk ut på havet.

DEA har gjennomført en vurdering av potensielle konsekvenser på koraller fra et sjøbunnsutslipp fra letebrønnen Toutatis. Modelleringer viser at oljen raskt stiger opp til omlag 230 meters dybde, ca. 130 m over havbunnen, hvor oljeplumen stanser opp og oljen

stiger videre i vannsøylen som individuelle dråper. Risikoen er forventet å være svært lav for at Trænarevet blir eksponert ved et sjøbunnsutslipp av olje fra Toutatis.

5.6. Nærmere om kravene til akutt beredskap og bruk av dispergeringsmidler

Beredskapen skal bygges slik at den skal kunne håndtere den mengden forurensning som kan tilflyte området (barrieren), jf. aktivitetsforskriften § 73. Miljødirektoratet har i dette tilfellet valgt å stille krav til beredskap utover operatørens opprinnelige forslag til løsning.

Det er stilt krav om at akutt forurensning skal oppdages innen én time. For å redusere potensiell eksponering for sjøfugl på åpent hav og for å redusere mulig oljedrift inn mot Lofoten og Vesterålen, er det viktig med rask respons for beredskapen på åpent hav. Det skal derfor mobiliseres minimum to systemer i barrieren på åpent hav, det første systemet senest innen to timer og det neste innen åtte timer. Minst ett av systemene skal ha kapasitet for både mekanisk og kjemisk bekjempelse. Videre er det satt som krav at det må kunne mobiliseres minst to kystsystemer til området innen korteste drivtid til kysten, som for det prioriterte området Røst er anslått til seks døgn i høstsesongen og sju døgn i vintersesongen. Til øvrige prioriterte områder skal det mobiliseres ett kystsystem innen korteste drivtid.

Ved en eventuell aksjon mot akutt forurensning, skal ulike tiltaksalternativer vurderes, og den kombinasjon av tiltak som totalt sett fører til lavest belastning på miljøet skal velges, jf. aktivitetsforskriften § 79. Kjemisk bekjempning (bruk av dispergeringsmidler) skal brukes dersom dette totalt sett fører til lavest belastning på miljøet.

Bellona har, under henvisning til mulige skadevirkninger av dispergeringsmidler på koraller, stilt spørsmål ved Miljødirektoratets vilkår om at det også skal planlegges for kjemisk bekjempelse i dette tilfellet. Det finnes ingen studier på akutteffekter av oljeeksponering for *Desmophyllum pertusum*, som er den dominerende dypvannskorallen i norske farvann. Som påpekt av Bellona viste imidlertid observasjoner fra Macondo-ulykken ("Deepwater Horizon") i Mexicogulften at en omfattende og langvarig dypvanns utblåsning kan gi alvorlige skader fra olje som sedimenterer på korallene. Eksperimentelle effektstudier på koraller fra Mexicogulften viser også at disse tåler relativt høye doser med råolje, men er følsomme for dispergeringsmiddel og kombinasjonen dispergeringsmiddel og olje.

Som påpekt av Miljødirektoratet, er disse resultatene imidlertid basert på massiv dispergering fra havbunnen. Undervannsdispergering er ikke beskrevet som mulig tiltak i søknaden og er derfor ikke vurdert av Miljødirektoratet i denne saken. Bruk av undervannsdispergering er heller ikke tillatt gjennom tillatelsen eller gjennom forurensningsforskriften kapittel 19.

Det er Kystverket som er ansvarlig myndighet under en eventuell aksjon mot akutt forurensning. Bruk av dispergeringsmidler kan benyttes under en aksjon når dette følger av virksomhetens beredskapsplan. Bruk av midler som ikke omfattes av beredskapsplanen, kan bare skje med tillatelse fra Kystverket. En eventuell tillatelse til undervannsdispergering vil

derfor måtte vurderes konkret ved en reell hendelse, og hvis det vurderes som aktuelt, må det dokumenteres at dette totalt sett er beste miljømessige løsning.

Miljødirektoratet har vurdert mulig bruk av dispergeringsmidler på overflaten. Kunnskapen om slik bruk av dispergeringsmidler, tilsier at dette vil medføre en økt konsentrasjon av dispergert olje i vannmassene under et oljeflak, også av de komponentene i oljen som står for den største giftvirkningen (primært PAH-forbindelser). Sammenlignet med naturlig dispergering av olje (bølger og vind), vil kjemisk dispergert olje foreligge i langt mindre oljedråper, og dette fører til en raskere fortykning og etter hvert større nedbrytning av oljen av mikroorganismer. Ved overflatedispergering, vil forhøyede konsentrasjoner av olje og dispergeringsmidler over effektgrenser begrense seg til de øverste vannlagene og dermed ikke utgjøre noen trussel mot koraller på 250-400 meters dyp. Det er imidlertid kunnskapsmangel knyttet til mulige effekter på larvestadiene og også til hvordan larvene beveger seg i vannmassene over korallrevene etter gyting, som foregår i perioden fra slutten av januar til mars. Boretidsbegrensningen som er satt for *Toutatis ivaretar* hensynet til larvene ved at det ikke er tillatt å bore i oljeførende lag etter 31. januar.

Ved en eventuell aksjon mot akutt forurensning, må det gjøres vurderinger av blant annet oljetype, dispergerbarhet, tidsvindu der dispergering er mulig, værforhold, influensområde, hvilke biologiske ressurser som er truet og hvordan disse ressursene er fordelt på ulykkestidspunktet. Forventet oljetype vil etter Miljødirektoratets vurdering ha et relativt godt potensiale for bruk av kjemisk dispergering. Dersom det skulle være mye sjøfugl på havet, mener Miljødirektoratet at overflatedispergering vil være en mulig løsning for å hindre at sjøfugl bli tilsølt av olje. Det er derfor stilt krav om at operatørens beredskapsplan mot akutt forurensning skal omfatte tiltak for bruk av dispergeringsmidler.

Departementet slutter seg på denne bakgrunn til Miljødirektoratets vurdering og mener at kravene til beredskap mot akutt forurensning, herunder kravene knyttet til responstid og mulig bruk av dispergeringsmidler, samlet sett er dekkende og tar hensyn til de særlige miljøverdiene i området.

5.7. Utslipp av borekaks

Operatør plikter å anvende beste tilgjengelige teknologi (BAT). Dette innebærer at utslippene skal reduseres så langt det er mulig uten urimelige kostnader. Både i klagen fra Bellona og Natur og Ungdom og i klagen fra Norges Miljøvernforbund gjøres det gjeldende at anvendelse av BAT i dette tilfellet innebærer at all borekaks må fraktes til land.

I følge Miljødirektoratet vil utslipp av kaks ved havbunnen sedimentere i nærområdet, mens utslipp fra riggen vil føre til noe større spredning av kaks på havoverflaten og i vannsøylen. Erfaringer fra boring i korallområder og overvåking knyttet til disse, viser videre at eksponering i det omfang som søkes om her ikke vil medføre skade på eventuelle korallforekomster utenfor et begrenset område på ca. 150-200 meter rundt utslippspunktet.

Havbunnsundersøkelsen har vist at det ikke finnes korallforekomster innenfor en radius på 500 meter fra borestedet.

DEA skal videre benytte såkalt CAN-ductor (Conductor Anchor Node) istedenfor å bore topphull. Dette vil minimere bruk av bentonitt og borevæsker og utslipp av kaks. DEA har også valgt et relativt "slankt" brønndesign som bidrar til å minimere utslipp av borekaks.

Departementet slutter seg på denne bakgrunn Miljødirektoratets vurdering av at den løsningen som er valgt for håndtering av borekaks er hensiktsmessig og i tråd med beste tilgjengelige teknologi.

5.8. Bruk av DP-rigg

DEA har valgt å benytte rigg med dynamisk posisjonering (DP). Dette vil unngå skade på bunnen av anker og ankerkjettinger. På grunn av relativt kort varighet av boringen, vil bruk av DP-rigg i dette tilfellet også medføre lavere utslipp til luft enn det som ville vært tilfelle dersom det skulle legges anker og kjettinger. Departementet mener på denne bakgrunn, i likhet med Miljødirektoratet, at bruk av rigg med dynamisk posisjonering i dette tilfellet er i samsvar med beste tilgjengelige teknologi.

5.9. Samlet vurdering

Departementet vil innledningsvis påpeke at beslutningen om å innlemme området i TFO ble tatt i 2011, og at lisensen ble tildelt operatøren i 2016. Departementet forholder seg derfor til de rammene som er vedtatt for boringen.

Boringen skal finne sted i et område med viktige miljøverdier. Området er viktig bl.a. for flere fiskearter og for sjøfugl. Korallområdet Trænarevet befinner seg ca. 7,5 km nord for borestedet. Tidsbegrensningene som følger av både tillatelsen etter forurensningsloven og lisensen for boringen er satt for å sikre disse miljøverdiene på best mulig måte, i tråd med rammene i forvaltningsplanen for Norskehavet. Boringen er også planlagt gjennomført på den mest hensiktsmessige tiden på året, både med tanke på sjøfugl og korallforekomster. Departementet gjør for øvrig oppmerksom på at boringen skal foregå utenfor områder som i dag er identifisert som SVO. Avgrensning av SVOer i Norskehavet vil være et tema i forbindelse med oppdateringen av forvaltningsplanen for Norskehavet, som skal legges frem våren 2020.

Departementet finner at de vilkårene som er stilt i tillatelsen, herunder til beredskap mot akutt forurensning, er hensiktsmessige for å ivareta de særlige miljøhensynene ved boring av letebrønnen. Operatøren har valgt løsninger for håndtering av borekaks og bruk av DP-rigg med sikte på å oppnå lavest mulig miljøbelastning. Departementet legger videre til grunn at denne leteboringen har potensielt lave utslippsrater, jf. nærmere drøftelse under pkt. 5.5, noe som er utslagsgivende for den begrensede miljørisikoen.

Departementet slutter seg etter dette til Miljødirektoratets vurdering av at aktiviteten er planlagt gjennomført på en miljømessig forsvarlig måte med bruk av beste tilgjengelige teknologi.

6. Konklusjon

Departementet finner etter en samlet vurdering at klagen ikke tas til følge og opprettholder Miljødirektoratets vedtak av 16. juli 2019.

Med hilsen

Anja Elisenberg (e.f.)
avdelingsdirektør

Marit Solheim
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi
Miljødirektoratet
Olje- og energidepartementet
DEA Norge AS

Adresseliste

Miljøstiftelsen	Postboks 2141	0505	OSLO
Bellona	Grunerløkka		
Natur og ungdom	Postboks 4783	0506	OSLO
	Sofienberg		
Kystfiskarlagets	Postboks 97	8380	RAMBERG
Servicekontor AS			
Norges kystfiskarlag			
Norges	Postboks 593	5806	BERGEN
Miljøvernforbund			